

Yabanc? Hem?ire ?stihdam?na Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yabanc? Hem?ire ?stihdam?na Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32727>

Özet

Yabancı Hemşire İstihdamına Yönelik Tutum Ölçeği, 2015 yılında Ekin Bacaksız, Harmancı Seren ve Yıldırım tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Temel amacı, Türkiye'deki sağlık profesyonellerinin ve ilgili paydaşların yabancı uyruklu hemşirelerin istihdamına ilişkin mevcut tutumlarının bilimsel ve güvenilir bir yöntemle belirlemektir. Ölçek, hemşirelik hizmetleri yönetimi ve sağlık sistemine entegrasyon gibi önemli konular etrafında şekillenen algılar ve düşünceleri çok boyutlu olarak ölçmektedir. Yapılan psikometrik analizler sonucunda ölçek, yüksek iç tutarlılığa sahip 25 maddeden ve dört ana faktörden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Tutum Ölçeği, Yabancı Hemşire İstihdamı, Hemşirelik, Sağlık Yönetimi, Ölçek Geliştirme, Kültürel Farklılıklar, Sağlık Sistemi.

Yazarlar

F. Ekin Bacaksız, A. K. Harmancı Seren, A. Yıldırım

Amaç

Ölçeğin geliştirilme amacı, hızla küreselleşen dünyada ve artan uluslararası etkü hareketliliği bağlamında, yabancı uyruklu hemşirelerin ulusal sağlık sistemlerine entegrasyonuna yönelik var olan tutumların sistematik bir şekilde ölçmek ve değerlendirmektir. Bu ölçek, özellikle Türkiye'de hemşirelik alanında çalışan veya bu alana ilgi duyan bireylerin, yabancı etkünün getireceği potansiyel fırsatlar ve zorluklar hakkındaki görüşlerini belirlemek için tasarlanmıştır.

Elde edilen veriler, sağlık politikalarının oluşturulmasında, hemşirelik hizmetleri yönetiminde ve yabancı uyruklu personelin adaptasyon süreçlerinin iyileştirilmesinde kanıt dayalı kararlar alınmasına yardımcı olmayı hedeflemektedir. Ölçek, tutumun farklı boyutları (yönetim, kültürel uyum, yeterlilik vb.) ele alarak kapsamlı bir değerlendirme sunmaktadır.

Yapı (Ölçülen Kavram)

Yabancı Hemşire İstihdamına Yönelik Tutum Ölçeği, bireylerin yabancı uyruklu hemşirelerin ulusal sağlık sektöründe çalışmasına ilişkin genel olumlu veya olumsuz eğilimlerini ölçmektedir. Bu yapı, dört temel alt boyutta incelenmiştir:

Yönetim ve Liderlik Rollerine Yönelik Tutumlar
Kültürel ve Dini Farklılıklara Yönelik Algılar

Mesleki Yeterlilik ve Diploma Denkliğine Yönelik İnançlar Hasta Güveni ve İletişim Kolaylığına Yönelik Tutumlar

Ölçek, bu alt boyutlar aracılığıyla istihdamın sadece mesleki yeterlilikle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda sosyo-kültürel entegrasyon, hasta-hemşire ilişkisi ve sistem uyumu gibi geniş bir yelpazedeki algılar da kapsadığını göstermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini incelemek amacıyla 25 maddelik son formuna Keşfedici Faktör Analizi (KFA) uygulanmıştır. Analiz öncesinde veri setinin faktör analizine uygunluğunu değerlendirmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett's Küresellik testleri kullanılmıştır.

Analiz sonuçları, veri setinin faktör analizi için son derece uygun olduğunu göstermiştir:

KMO Değeri: 0.953 (Mükemmel düzeyde örneklem yeterliliği).

Bartlett's Küresellik Testi: $\chi^2 = 6812.467$ (df=300; $p < .001$). Bu sonuç, maddeler arasında anlamlı korelasyonlar olduğunu ve faktör analizinin uygunluğunu doğrulamaktadır.

KFA sonucunda, ölçekte kalan 25 ifadenin faktör yüklerinin 0.489 ile 0.861 arasında değişimi ve maddelerin güçlü bir şekilde ilgili faktörlere yüklendiği belirlenmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek amacıyla, faktör analizi sonrasında elde edilen dört alt boyut ve ölçek toplamı için Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Elde edilen değerler, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır.

Alt Boyutların Güvenirlilik Katsayıları: 0.848 ile 0.929 arasında değişmektedir. Bu aralık, alt boyutların kendi içlerinde güçlü bir tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Ölçek Toplam Güvenirlilik Katsayısı: $\alpha = 0.960$ olarak bulunmuştur. Bu değer, tüm ölçeğin yabancı hemşire istihdamına yönelik tutumu ölçmede mükemmel bir iç tutarlılığa sahip olduğunu ifade etmektedir.

Faktör Analizi

Uygulanan Keşfedici Faktör Analizi (KFA) sonucunda, ölçek ifadelerinin toplam varyansın %69.38'ini açıklayan dört faktöre dağılımı tespit edilmiştir. Bu, ölçeğin yapısal olarak güçlü ve ölçülmek istenen yapıyı büyük ölçüde temsil ettiğini göstermektedir.

Faktörlerin madde dağılımı ve açıkladığı varyans yüzdeleri aşağıdaki gibi özetlenmiştir:

Birinci Faktör: 9 madde içerir ve toplam varyansın %21.37'sini açıklamaktadır.

İkinci Faktör: 7 madde içerir ve toplam varyansın %19.09'unu açıklamaktadır.

Üçüncü Faktör: 5 madde içerir ve toplam varyansın %14.88'ini açıklamaktadır.

Dördüncü Faktör: 4 madde içerir ve toplam varyansın %14.03'ünü açıklamaktadır.

Bu dört faktörlü yapı, yabancı hemşire istihdamına yönelik tutumun karmaşık doğasının başarılı bir şekilde ayrıştırmaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Type:

Geliştirme Ölçeği (Development)

Format:

5'li Likert Tipi Tutum Ölçeği

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Sağlık Profesyonelleri, Hemşirelik Öğrencileri ve Hemşirelik Hizmetleri Yöneticileri.

Age Group:

Yetişkin

Population Details:

Türkiye sağlık sisteminde yabancı uyruklu hemşirelerin istihdamına yönelik tutumları belirlemek üzere ilgili gruplar.

Test Methodology:

Öz Bildirim (Self-Report). Derecelendirme formatı: "Kesinlikle katılmıyorum-1 puan", "Katılmıyorum-2 puan" "Ne katılmıyorum ne katılmıyorum-3 puan", "Katılmıyorum-4 puan" ve "Kesinlikle katılmıyorum-5 puan".

Anahtar Kelimeler

Tutum, Cronbach's Alpha, Kaiser-Meyer-Olkin, Keşfedici Faktör Analizi, Hemşirelik Eğitimi, Sağlık Politikası.

Yazarlar

Sorumlu Yazar:

Arzu Kader Harmancı Seren

Affiliation Email addresses:

arzukader@gmail.com

Correspondence Address:

Detaylı yazışma adresi kaynak makalede bulunabilir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Şinler ve Ücret:

Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı:

2015

Kaynaklar

Ekin Bacakşz, F., Harmancı Seren, A. K. ve Yıldırım, A. (2015). Yabancı Hemşire İstihdamına Yönelik Tutum Ölçeğinin geliştirilmesi. *Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi (HEAD)*, 12(3), 175-181.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [yabanci-hemsire-istihdamina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Yabancı Hemşire İstihdamına Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

22 Yabancı uyruklu hemşireler, hemşirelik hizmetleri yönetiminde görev alabilir.

23 Yabancı uyruklu hemşirelerin istihdamında kültürel farklılıklar sorun yaratmaz.

25 Yabancı uyruklu hemşirelerin istihdamı için diploma denkliği yeterlidir.

26 Yabancı uyruklu hemşirelerin sağlık sistemimize uyumu kolay olur.

27 Yabancı uyruklu hemşireler ile hastalar arasında iletişim sorunu yaşanmaz.

28 Kültürel farklılıklar, yabancı uyruklu hemşireler ile hastalar arasında sorun yaratmaz.

29 Dini farklılıklar, yabancı uyruklu hemşireler ile hastalar arasında sorun yaratmaz.

30 Hastalar yabancı uyruklu hemşirelerle ilgili güven sorunu yaşamaz.

32 Yabancı uyruklu hemşire istihdamı toplum sağlığı için bir fırsattır.